

Behandelingsvoorstel voor de commissie Bestuur en Middelen

Onderwerp: Provinciale inzet randstadoverleggen

Cie-datum : 13 september 2004

Cie-nummer: 2004BEM83

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op: eerdere behandeling in cie: BEM in PS: nee	inspraak: nee op: 1 maart 2004 op:
--	--

Behandelend ambtenaar: H. Koninkx-Schipper
Portefeuillehouder: J.P.J. Lokker

toestel: 2315

Inleiding

Op Randstadniveau participeert de provincie Utrecht in verschillende samenwerkings- en overlegorganen. In uw commissie van 1 maart jl. heeft u een overzicht besproken van deze organen. Bijgaande notitie is een vervolg op de notitie van 1 maart en geeft u inzicht in de inzet van de provincie Utrecht in de verschillende organen en het rendement hiervan. In de commissie van 23 augustus jl. heeft u verzocht om dit stuk in samenhang met het stuk over de strategische EU-Randstadagenda te behandelen.

Vervolg inleiding op pagina 2: nee

Wordt geagendeerd:

om advies over de volgende vraag (vragen):

1. Hoe beoordeelt u de provinciale inzet in de verschillende samenwerkings- en overlegorganen?
-

Beoogd effect

De statencommissie Bestuur en Middelen inzicht bieden in de verschillende randstadgremia en hun onderlinge samenhang, de provinciale inzet in die overleggen en het rendement van die inzet.

Toelichting

Van de randstedelijke samenwerkingsorganen wordt onderstaand ingegaan op de positionering, de provinciale inzet en het rendement. Voor een meer algemene beschrijving van de samenstelling en doelstellingen van de organen wordt verwezen naar het behandelingsvoorstel voor uw commissie van 1 maart jl.

Kader

In het coalitieakkoord is vastgelegd dat de samenwerking in Randstadverband moet uitmonden in een pakket afspraken en een investeringsprogramma, waarin alle partners hun verantwoordelijkheid nemen om de Deltametropool te ontwikkelen. In het uitvoeringsprogramma is als actie geformuleerd dat de provincie Utrecht in Randstadverband pro-actief voorstellen zal indienen voor onderlinge afspraken en een investeringsprogramma. Dit moet leiden tot een ontwikkeling van de Deltametropool, waarin belangen van de provincie Utrecht vertegenwoordigd zijn. Tevens moet het leiden tot een actieve deelname in de ontwikkeling van de Noordvleugel van de Randstad.

Inmiddels is duidelijk dat de Noordvleugel uit twee delen bestaat: de as Haarlem-Amsterdam-Almere (de Noordvleugel) en de Utrechtse regio (NV Utrecht).

De gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Randstad

Positionering:

Samenwerking van de P4, G4 en K4 gericht op de ontwikkeling van Landsdeel West en in het bijzonder de Randstad als een geheel van hoogwaardige stedelijke en landelijk milieus en de versterking van de internationale concurrentiepositie. Komende periode zal de Regio Randstad zich inzetten voor de inbreng van de randstedelijke belangen bij de uitwerking van de Nota Ruimte en de totstandkoming van de Nota Mobiliteit. Regio Randstad is een gerespecteerde en geaccepteerde partner van het Rijk. In de Bestuurlijke Commissie Randstad (BCR) overlegt het DB van Regio Randstad met het Rijk, vertegenwoordigd door de ministers van VROM en V&W en vaak ook de ministers van BZK, EZ, LNV en Financiën.

Inzet:

De inhoudelijke inzet vanuit de provincie Utrecht wordt ingebracht vanuit de NV Utrecht (zie onder kopje NV Utrecht). De inzet is gericht op een goede positie van de Utrechtse regio binnen de Randstad, tot uiting komend in Rijksnota's, randstedelijke notities en investeringen in de regio. Het DB bestaat uit mevrouw Van Kleef en de heren Deetman, Franssen (voorzitter), Meijdam en Stadig. Dit najaar zal de samenstelling van het DB wijzigen. De inzet is om in het DB een Utrechtse vertegenwoordiger te houden. Besluiten van het DB worden voorbereid in de volgende bestuurlijke overleggen (met Utrechtse vertegenwoordiger):

- Bereikbaarheid (G. Mik)
- Economische Zaken, Kennisinfrastructuur en Investerings (G. Mik)
- Groen, Water en Landbouw (J. Binnekamp en J.P. Lokker)
- Ruimtelijke Ordening, Wonen en Milieu (J. Ekkers en J. Binnekamp).

Bovenstaande bestuurlijke overleggen worden ambtelijk voorbereid door ambtelijke overleggen. De algemene coördinatie ligt bij BMS en bestaat uit het informeren van GS over DB-stukken, het voorbereiden van AB-vergaderingen en afstemming met andere randstadoverleggen.

Het AB is samengesteld uit twee vertegenwoordigers per dagelijks bestuur van de deelnemers. Vanuit de provincie Utrecht zijn dit de heren Ekkers en Lokker.

De bijdrage van de provincie Utrecht aan Regio Randstad is in 2004 € 232.323. Dit is inclusief de bijdrage aan de activiteiten van de Regio Randstad in Brussel.

Rendement:

Regio Randstad is een professionele organisatie die de belangen van de Randstad goed voor het voetlicht van het Rijk kan brengen. Zij bereiden de gezamenlijke inbreng van de randstadpartners richting het rijk voor en ontwikkelen visies en strategieën voor de Randstad (o.a. Ontwikkelingsbeeld Deltametropool, Economische Strategie Randstad). Deelname aan dit samenwerkingsverband is dan ook essentieel voor de provincie Utrecht. De positionering van de Randstad als economische motor van Nederland is terug te vinden in de Rijksnota's en wordt vertaald in economische, infrastructurele en ruimtelijke investeringen in de Randstad. Door een heldere profilering van de Utrechtse regio in de richting van de andere deelnemers van het samenwerkingsverband en richting het Rijk wordt de Utrechtse regio als een volwaardige partner gezien, wat zich vertaalt in investeringen in deze regio (voor concrete voorbeelden zie onder 'NV Utrecht'). In de **Bestuurlijke Commissie Randstad (BCR)** maakt het DB van Regio Randstad namens de deelnemers afspraken met het Rijk (de ministers van VROM en V&W en vaak ook de minister van BZK, EZ, LNV en Financiën).

Regio Randstad Brussel

Positionering

De Randstadprovincies werken met het oog op de belangenbehartiging samen in Regio Randstad Brussel. De Randstad profileert zich daardoor duidelijk ten opzichte van de Europese instellingen. De basis voor de samenwerking is de gezamenlijke Strategische EU-Randstadagenda 2004-2006. Deze bevat de Europese dossiers, die voor de Randstadprovincies specifiek van belang zijn (regionaal beleid, plattelandsontwikkeling, bereikbaarheid, kenniseconomie, kennisinfrastructuur en water en milieu). In de agenda is ook aangegeven wat de te bereiken resultaten zijn en welke acties daarvoor worden ondernomen. De agenda is door de afzonderlijke colleges van GS van de Randstadprovincies vastgesteld en dient als grondslag voor de werkplannen van de medewerkers van de Randstadvertegenwoordiging. De agenda schept ten opzichte van de Europese instellingen en andere regio's duidelijkheid over de ambities van de Randstadprovincies.

Inzet

De provinciale inzet ten aanzien van Europese activiteiten (IPO, Regio Randstad Brussel, Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel en ondersteuning van de Europagedeputeerde bij het lidmaatschap en rapporteurschap van het Comité van de Regio's) worden door BMS voorbereid en gecoördineerd. Regio Randstad Brussel opereert als landsdeel binnen het Huis van de Nederlandse Provincies. Uit een evaluatie in 2003 is gebleken dat de samenwerking tussen de provincies/landsdelen een duidelijke meerwaarde heeft.

Rendement

Regio Randstad Brussel is een geprofessionaliseerde organisatie, die de belangen van de Randstadprovincies voor het Europese voetlicht brengt. Het is inmiddels een voor de Europese instellingen en andere in Brussel gevestigde regio's bekende en herkenbare regio.

NV Utrecht

Positionering:

Samenwerking van de provincie Utrecht, de gemeenten Amersfoort, Hilversum en Utrecht, het BRU en de gewesten Eemland en Gooi- en Vechtstreek. De Randstad organiseert zich in 'vleugels'. De Noord- en Zuidvleugel van de Randstad hebben zich reeds langere tijd georganiseerd en worden ondersteund door een eigen bureau. Utrecht werd niet als volwaardige partner in de Noordvleugel gezien en heeft daarom zichzelf georganiseerd. Dit heeft in korte tijd geleid tot heldere positionering van en prioritering in de Utrechtse regio, neergelegd in de NV-Utrecht brochure met de titel 'Investeren in Utrecht en het Gooi maakt de Randstad bereikbaar!'

Inzet:

De inzet van de provincie Utrecht was om te komen tot een heldere positionering van en prioritering in de Utrechtse regio, teneinde een duidelijk profiel neer te zetten in de randstadsamenwerking en een goede inbreng in de Nota Ruimte te realiseren. Op 10 mei 2004 is het resultaat van de NV Utrecht breed gepresenteerd tijdens een debat waarbij onder meer minister Peijs van Verkeer en Waterstaat en mevrouw Bakker, DG van VROM aanwezig waren. De komende periode zal het accent verlegd worden naar een goede inbreng in de Nota Mobiliteit en de uitvoeringsagenda van de Nota Ruimte. De topprioriteiten voor de Utrechtse regio die voor 2020 gerealiseerd moeten zijn en waarvoor het Rijk primair (mede)verantwoordelijk is zijn:

1. Realisatie Randstadspoor;
2. Stationsgebied Utrecht;
3. Capaciteitsvergroting A1, A12, A27, A28 en knooppunt Hoevelaken;
4. Doorstroming van de Ring Utrecht (inclusief aanpassing A27);
5. Bereikbaarheid Media Park Hilversum vanaf de A1;
6. Ontwikkeling Kennisregio Utrecht bij en in de drie NV-Utrecht steden.

De organisatie die erachter zit bestaat uit een bestuurlijk overleg onder voorzitterschap van J.P. Lokker, een ambtelijke voorbereidingsgroep van de deelnemende partners en een interne ambtelijke kerngroep.

De kosten voor de NV Utrecht worden gedeeld door de deelnemende overheden. De kosten voor de provincie Utrecht bedragen dit jaar circa € 50.000. Voor de komende jaren worden de kosten voor de provincie begroot op € 75.000.

Rendement:

Waar de Utrechtse regio voorheen bekend stond om de grote onderlinge meningsverschillen, is nu een goede samenwerking ontstaan, leidend tot een gezamenlijke positionering en prioritering. Dit wordt erkend en herkend door de andere randstadpartners en het Rijk. Vanuit de NV Utrecht is zeer actief gereageerd op de Nota Ruimte en de daarmee samenhangende Nota Mobiliteit en de Gebiedsgerichte Economische Perspectieven. In de Nota Ruimte wordt mede daardoor veel aandacht aan de NV Utrecht besteed. In concreto is in de afgelopen periode medewerking van het ministerie van Verkeer en Waterstaat verkregen voor een snelle aanleg van het Randstadspoor (€ 108 mln, waardoor het grootste deel van het Randstadspoor voor 2015 kan worden afgerond), zijn de plannen voor de bereikbaarheid van het Media Park in Hilversum (€ 50 mln) in beweging gezet, is medewerking bij het ministerie van VROM verkregen voor het Masterplan voor het Stationsgebied Utrecht en werkt het ministerie van Economische Zaken mee aan het "Incubator-project" op het science-park de Uithof.

Stuurgroep Groene Hart

Positionering:

Om de samenwerking tussen de bij het Groene Hart betrokken partijen te verbeteren is in 1996 het *Bestuurlijk Platform Groene Hart* ingesteld. De deelnemers aan deze samenwerking zijn afkomstig van het Rijk, de provincies, de gemeenten, de waterschappen en de maatschappelijke groeperingen in het Groene Hart en de vier grote steden rond het Groene Hart.

Op 1 maart 2004 is een evaluatie van het Groene Hartbeleid aan de Tweede Kamer aangeboden waarin de wens naar voren komt voor een vereenvoudigde besturing van het Groene Hart met een regisserende rol voor de provincies. Op 24 juni 2004 is hiertoe een intentieverklaring ondertekend tussen de 3 betrokken provincies en het Rijk. Kern van de afgesproken verandering is dat de provincies nadrukkelijker regie gaan voeren in het Groene Hart. Het Bestuurlijk Platform Groene Hart is per 24 juli 2004 opgeheven en gelijktijdig is een Stuurgroep Groene Hart ingesteld, bestaande uit de drie gedeputeerden van de drie betrokken provincies (dhr. Lokker voor PU), onder voorzitterschap van een vierde gedeputeerde, mevrouw Dwarshuis (ZH). De Stuurgroep overlegt met het Rijk. Ook binnen de P4-samenwerking is er veel aandacht voor het Groene Hart (zie hieronder). Het Bestuurlijk Platform Groene Hart wordt omgezet naar een Platform Groene Hart, waarin het gesprek met andere

partijen wordt geformaliseerd. Het ambtelijk opdrachtgeverschap wordt vervuld door een Management Team Groene Hart, bestaande uit de drie betrokken directeuren van de drie provincies (Dhr. Paris voor PU). Deze hebben een (externe) programmadirecteur aangesteld, welke een projectorganisatie opbouwt voor ondersteuning van het geheel en als voorzitter gaat fungeren voor het Management Team Groene Hart.

Inzet:

De stuurgroep Groene Hart richt zich primair op de inhoudelijke opgaven die er liggen: openheid en de landschappelijke kwaliteit, stedelijke transformatie, het behoud van de landbouw, nieuwe economische dragers, kansen voor water, kwaliteitszonerings. Actief en met een hoog ambitieniveau dient te worden ingezet op een integrale ruimtelijke ontwikkelingsopgave. Daarnaast zijn veel randvoorwaarden voor een effectieve aanpak volop in ontwikkeling: de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening, Nota Ruimte, nota Vitaal Platteland, WILG/ILG, Nota mobiliteit. Hierop dient actief ingespeeld te worden. De nieuwe vorm van samenwerking en regie moet adequaat kunnen inspelen op alle nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen.

In de toekomst zal naar alle waarschijnlijkheid onze deelname aan dit overleg intensiever worden. Als het overleg gaat functioneren zoals beoogd, zal het het centrale punt worden van waaruit een groot deel van onze activiteiten in het landelijk gebied in het westen van Utrecht gecoördineerd gaan worden. Bovendien zal vanuit dit overleg ook een nadrukkelijker link gelegd worden met andere overlegsgremia op randstadniveau (Regio Randstad, NV Utrecht, P4, Vereniging Deltametropool).

De kosten die ermee gemoeid zijn bedragen:

- projectorganisatie € 80.000,= per jaar (PZH ook € 80.000, PNH € 40.000,=)
- inbreng personeel € 70.000,= per jaar (per provincie)
- inbreng expertise € 75.000,= per jaar (per provincie)

Rendement:

In het proces zijn 4 producten te onderscheiden:

- Plan van aanpak: uitgangspunten van samenwerking van de drie provincies en de basis voor het gezamenlijke opdrachtgeverschap voor de inrichting van een projectorganisatie (reeds opgeleverd);
- Balans, de integrale projectbeschrijving voor het uitvoeringsprogramma: belangrijk om op korte termijn een ruw concept te hebben om te kunnen onderhandelen met het Rijk over nieuw beleid en financiën (eind 2004).
- Masterplan / integraal ontwikkelingsprogramma: hierin wordt een keuze gemaakt voor een uitwerking van de lange termijn ruimtelijke ontwikkelingsvisie, de uitwerking van de ruimtelijke kaders en uitgangspunten en de kwalitatieve randvoorwaarden en uitwerkingregels voor de deelplannen en deelgebieden (medio 2005).
- Uitvoeringsplan: dit plan bestaat uit 3 deelproducten: programma van realiseerbare projecten, financieringsplan en een uitvoeringsorganisatie (eind 2005).

De nieuwe samenwerking en de op te leveren producten zullen zeker borg staan voor hernieuwde aandacht voor het Groene Hart en een krachtadiger regie in het Groene Hart.

P4

Positionering:

Het samenwerkingsverband van de vier Randstadprovincies. Het doel is een versterking van de positie van de vier provincies in de Randstad en het samenwerkingsverband Randstad, onder meer als tegenwicht voor de goed georganiseerde en sterke G4.

Inzet:

Aan het bestuurlijk overleg nemen de commissarissen der Koningin deel, de provinciesecretarissen en de portefeuillehouders Randstad. Het bestuurlijk overleg vindt vier maal per jaar plaats en wordt

voorgezeten door de heer B. Staal. Twee maal per jaar vinden bestuursconferenties plaats voor de voltallige colleges van GS. In de bestuurlijke conferenties wordt bepaald wat de gezamenlijke prioriteiten zijn voor de vier provincies.

In het bestuurlijk overleg van 29 juni jl. hebben de vier provincies afgesproken op de volgende vier terreinen de mogelijkheden voor samenwerking in kaart te brengen:

- Groene Hart, getrokken door Utrecht
- Vervoersautoriteit, getrokken door Zuid-Holland
- Wateropgave, getrokken door Flevoland
- Bedrijfsvoering, getrokken door Noord-Holland

Ongeveer zes maal per jaar is er strategisch directeurenoverleg. In dit overleg worden ambtelijk de lijnen voor de P4 uitgezet. In principe nemen aan het overleg de directeuren Ruimtelijke Ordening van de vier provincies deel. Regelmatig worden bijeenkomsten geweid aan een bepaald thema, zoals bijvoorbeeld Groene Hart of mobiliteit. In dat geval schuiven de hiervoor verantwoordelijke directeuren aan.

Om de kosten voor de P4 te dekken hebben de vier provincies bij de start anderhalf jaar geleden ieder een bijdrage van € 27.500 geleverd. Daarvan is nu nog ruim € 88.000 over. Afgesproken is pas een nieuwe bijdrage te vragen van de provincies zodra dat nodig is.

Rendement

Het P4-overleg levert gezamenlijke actie op van de provincies en de provincies wisselen ideeën, kennis en ervaring uit over elkaars wijze van werken en ontwikkelingen die van belang zijn voor de provincie.

Vereniging Deltametropool

Positionering:

De Vereniging Deltametropool wil het metropolitane karakter van de Randstad, mede in Europese context verder ontwikkelen. Van de vereniging zijn zowel overheden als maatschappelijke organisaties lid. Het is een invloedrijke club, gericht op de ontwikkeling van ideeën, oplossing van complexe vraagstukken, bevordering van samenwerking tussen partijen en het beïnvloeden van de publieke opinie.

Inzet:

De provincie Utrecht is sinds dit jaar lid van de Vereniging Deltametropool en wordt bestuurlijk vertegenwoordigd door de heren Lokker en Ekkers. Door het lidmaatschap kan Utrecht volwaardig deelnemen aan de gedachtvorming ten aanzien van de toekomstige Deltametropool en wordt de inbreng in de Randstad versterkt.

De kosten van het lidmaatschap bedragen in 2004 €23.000.

Rendement:

Het is nog te vroeg om concreet rendement te behalen.

Analyse en conclusie

De provincie Utrecht maakt onlosmakelijk deel uit van de Randstad. Om ons in het krachtenveld van de Randstad goed te positioneren is een heldere profilering nodig en actieve participatie in de samenwerkings- en overlegorganen van de Randstad. In het verband van NV-Utrecht is hier de laatste tijd hard aan gewerkt. Het moge duidelijk zijn dat ook de komende periode, waarin van rijkszijde gewerkt zal worden aan de uitvoering van de Nota Ruimte en de totstandkoming van de Nota Mobiliteit, een gezamenlijke inzet vanuit de NV Utrecht hard nodig blijft.

Een heldere profilering als NV-Utrecht is een belangrijke randvoorwaarde om binnen het samenwerkingsverband van de Randstad goed te functioneren. Op dit moment is de Utrechtse regio in het DB van Regio Randstad vertegenwoordigd in de persoon van mw. Van Kleef. Het is van belang dat ook in een gewijzigd DB de Utrechtse regio vertegenwoordigd blijft. Het rendement van onze inzet in Regio Randstad is zonder meer goed te noemen, mede dankzij de uitstekende resultaten van NV-Utrecht. De Utrechtse regio heeft een goede plek gekregen in de Nota Ruimte en eveneens zijn van rijkszijde toezeggingen gedaan voor belangrijke investeringen in de Utrechtse regio. De komende periode zal de Nota Mobiliteit veel aandacht en (tijds)investering vergen. De provincie Utrecht participeert actief in Regio Randstad Brussel. Regio Randstad Brussel is voor Europese instellingen en andere in Brussel gevestigde regio's een bekende en herkenbare regio. De te bereiken doelen zijn vastgelegd

Gezien de complexiteit van de opgaven in het Groene Hart en de benodigde afstemming met andere partijen is het bestaan van een Stuurgroep Groene Hart met ambtelijke ondersteuning een noodzakelijke randvoorwaarde.

De inzet in de P4 is minder goed uit te drukken in concrete resultaten dan de inzet in de hierboven beschreven samenwerkingsverbanden. In randstedelijk verband gaat het belang van de Utrechtse regio boven het belang van de gezamenlijke provincies. Het gaat tenslotte om het realiseren van inhoudelijke doelstellingen voor onze regio. Het nadenken over de rol die de provincie daarin speelt en de wijze waarop de provincie haar rol, verantwoordelijkheden en bevoegdheden het best invulling kan geven is hieraan ondergeschikt. Dit neemt echter niet weg dat het overleg in P4-verband een belangrijke bijdrage levert aan een goed functionerende randstadsamenwerking.

Het is op dit moment te vroeg om een oordeel te vellen over de inzet in verhouding tot het rendement van de deelname aan de Vereniging Deltametropool.